

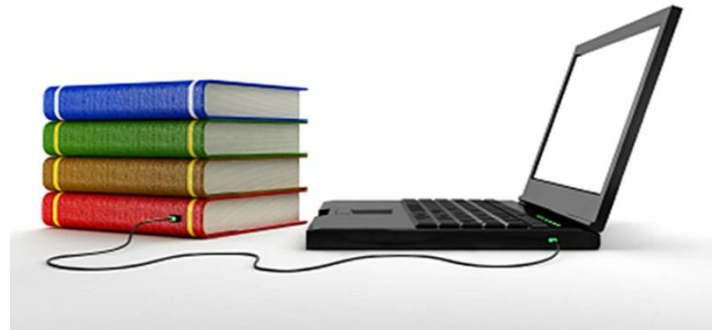
План:

- Педагогіка вищої школи в структурі педагогічних наук.
- Предмет і завдання педагогіки вищої школи.

- **Мета:** розкрити перед студентами магістратури теоретичні підходи до вивчення **педагогіки вищої школи** як науки, окреслити її місце в структурі педагогічних наук, визначити предмет, завдання і функції.

Ключові слова: педагогіка; структура педагогічних наук; педагогіка вищої школи; предмет, завдання, функції педагогіки вищої школи.

Провідна ідея :

педагогіка вищої школи – наука про закономірності навчання і виховання студентів, їх наукову і професійну підготовку; педагогічне дослідження – цілеспрямований пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу з використанням наукового апарату.

- ▣ **Наука не в ліс веде, а з лісу виводить (Українська народна мудрість)**
- ▣ **Той, хто захоплюється практикою без теорії, подібний до керманича, що вступає на корабель без руля і компаса - він ніколи не певний, куди пливе.**
- ▣ **(Леонардо да Вінчі)**

Свою назву педагогіка отримала від грецьких слів "пайдос" - дитя і "аго" - вести, що у дослівному перекладі означає "дітоводіння".

Інтеграційний

- через уже наявні навчальні дисципліни

Факультативний

- через роботу факультативів, гуртків, клубів

Спеціальний

- введення нової дисципліни, спецкурсу

Як окрема галузь знань педагогіка розвивається з 1623 року після появи трактату англійського філософа Френсіса Бекона "Про достоїнства і примноження наук", у якому вчений окреслив педагогіку як самостійну науку про керівництво читанням. Педагог-гуманіст. Я.А.Коменський зробив гідний внесок у формування педагогіки як самостійної науки. У працях "Велика дидактика", "Всезагальна порада про виправлення діянь людських", "Материнська школа" він довів наявність об'єктивно існуючих законів навчання і виховання. Педагогічна спадщина Дж. Локка (Англія), Ж-Ж. Руссо (Франція), І. Песталоцці (Швейцарія), І. Гербарта, А. Дістервега (Німеччина), вітчизняних педагогів К. Ушинського, А. Макаренка, В. Сухомлинського, дослідження наших сучасників М. Ярмаченка, І. Зязюна, О. Сухомлинської, С. Гончаренка, А. Кузьмінського та інших вчених і педагогів-новаторів є могутнім джерелом розвитку сучасної педагогічної науки і практики.

- Педагогічна галузь знань є складовою частиною людинознавства і не може розвиватися ізольовано від інших наук про людину, яких зараз нараховується близько 130.

□ Зв'язок педагогіки з іншими науками

Рис. 1. Зв'язок педагогіки з іншими науками

Умовні позначення:

- > використання в педагогії ідей, теоретичних положень і висновків інших наук;
- - - - -> використання методів дослідження інших наук;
- · · · ·> участь педагогіки в комплексних дослідженнях людини

- . Систематизуючи сучасні науки, російський вчений В.М.Кедров, запропонував модель взаємозв'язків між групами наук (рис. 2).

Рис.2. Модель взаємозв'язків між групами наук

Структура педагогічних наук подана на рис. 3.

- Педагогіка вищої школи має таку структуру: загальні основи педагогіки, теорія виховання, дидактика, теорія управління (менеджмент).

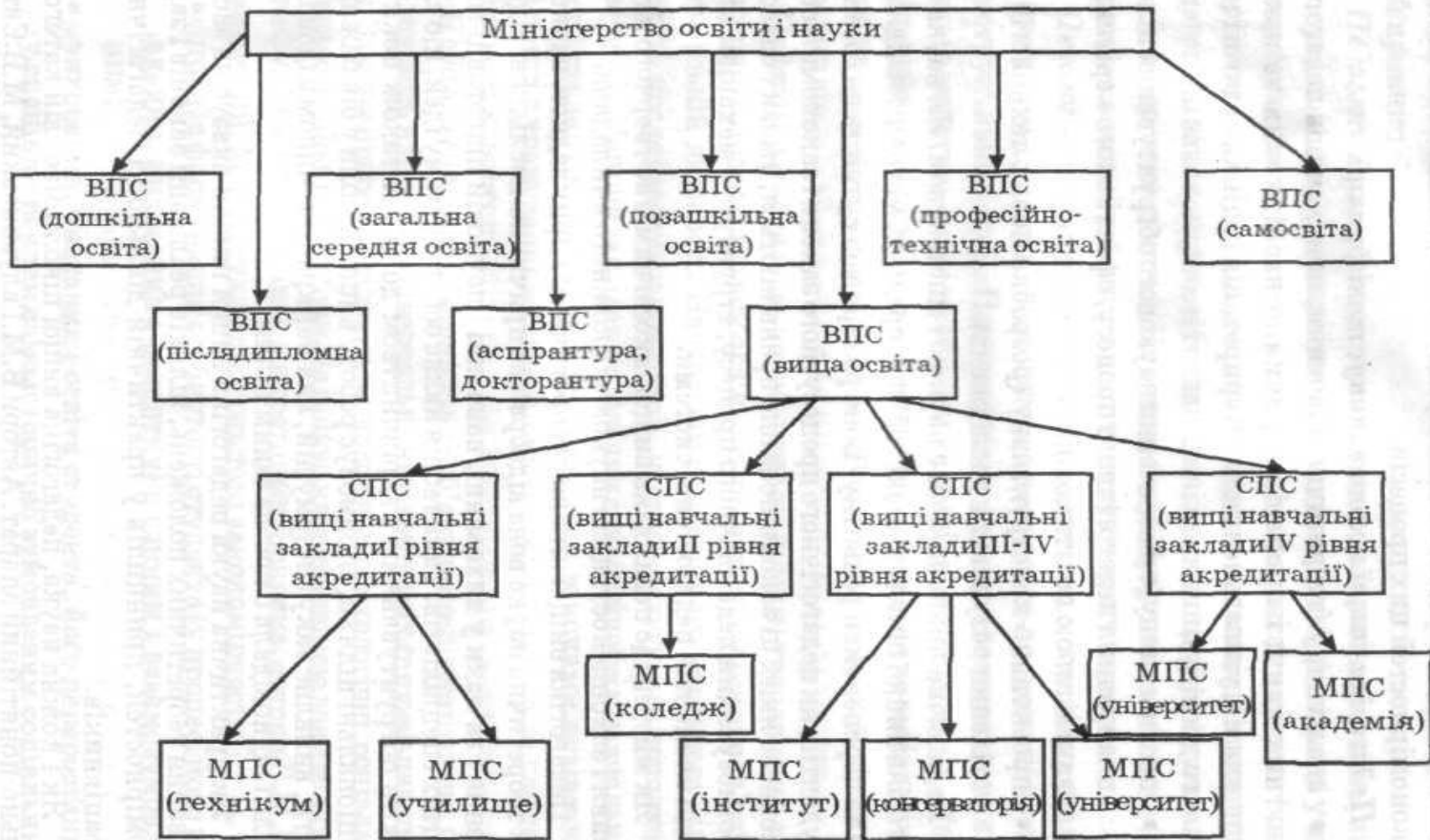

Рис.1. Система освіти в Україні.

▣ -2-

▣ Предмет і завдання педагогіки вищої школи

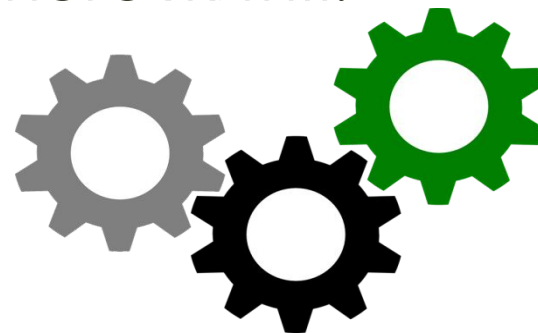
Сучасна педагогіка - це комплекс теоретичних і прикладних наук про навчання, виховання і освіту як спеціально організовані і цілеспрямовані процеси, а також про шляхи удосконалення цих процесів.

Педагогіка вищої школи є однією з галузей педагогіки, науки про виховання, навчання і освіту молоді і дорослих. Об'єктом дослідження педагогіки вищої школи є педагогічна система вищої освіти. Поняття «педагогічна система» введено в педагогіку Н.В.

Кузьміною

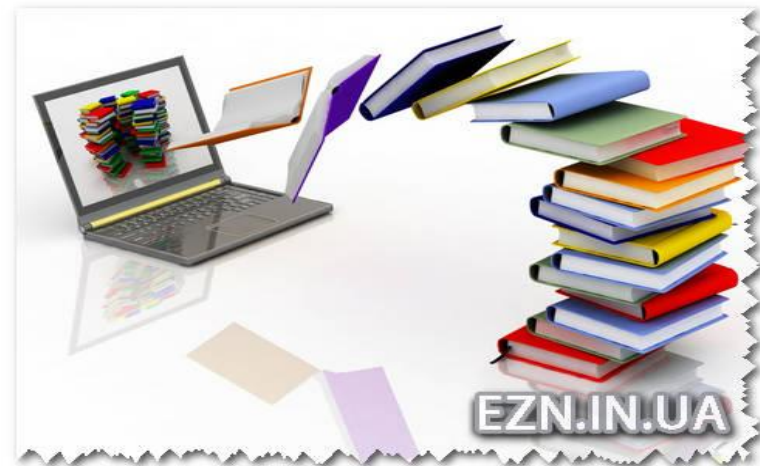
- ▣ **Педагогіка** - наука про педагогічні закономірності, сутність, принципи, методи і форми навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки конкретної людини, колективу в інтересах успішної діяльності.
- ▣ **Педагогіка вищої школи** — галузь педагогічної науки, яка вивчає педагогічні закономірності й засоби організації та здійснення освітнього процесу (самоосвіти), навчання, виховання (самовиховання), розвитку (саморозвитку) і професійної підготовки студентів (слухачів) до певного виду діяльності й суспільного життя.

▣ **Педагогіка вищої школи має забезпечити реалізацію таких функцій:** освітньої, науково-пізнавальної, спонукальної, перетворювальної, прогнозуючої, проєктивної, культурологічної, адаптивної, формуючо-виховної та формуючо-професійної.

▣ **Завдання педагогіки вищої школи:**
аналіз соціально-історичних характеристик системи вищої освіти;
аналіз змісту, форм і методів навчання, розвитку і виховання студентів у вищому навчальному закладі;
аналіз методів контролю і оцінки успішності студентів на основі системного підходу;
розробка нових технологій навчання і виховання у вищому навчальному закладі;
розкриття педагогічних закономірностей формування студентів як майбутніх фахівців.

- **Педагогіка вищої школи має свій тезаурус і оперує такими основними поняттями:**
розвиток, навчання, освіта, виховання, професійна підготовка, самовиховання, самоосвіта, педагогічна система, педагогічний процес, педагогічна діяльність та ін.
- **У науці розрізняють загальний інтелектуальний, моральний, психічний, фізичний і професійний розвиток людини.**

1. Медіаповідомлення дають можливість вирішення питання об'єднання природничонаукових і гуманітарних знань

2. Особливістю інформації медіа, на відміну від навчальних матеріалів, є можливість використання на різних етапах заняття з різною метою

3. Багатофункціональність медіатекстів, які адресовані одночасно кожному і нікому, являє собою чудовий матеріал для формування розуміння спрямованості інформаційних потоків.

4. Можливість різноманітної інтерпретації має великий дидактичний потенціал.

На таких медіа зручно навчати студентів аргументації власних висловлювань і формувати вміння не лише слухати, але й чути опонента, розвивати критичне мислення;

5. Використання в одному медіатексті відомостей, які стосуються різних галузей, дозволять ефективно формувати у студентів переконання щодо єдності наук, а застосування медіа у навчанні сприяє встановленню міцних міждисциплінарних зв'язків.

Педагогіка вищої школи виконує аналітичну, прогностичну та проективно-конструктивну функції

Аналітична функція полягає у вивченні, теоретичному аналізі педагогічних явищ і процесів у вищій школі, встановленні причинно-наслідкових зв'язків між ними, узагальненні та інтерпретації педагогічного досвіду.

Прогностична функція має на меті забезпечення наукового обґрунтування цілепокладання, планування і організації педагогічного процесу та керівництва ним.

Проективно-конструктивна функція спрямована на розробку та упровадження в педагогічну практику інноваційних технологій навчання і виховання та результатів науково-педагогічних досліджень.

Самостійно підготувати доповіді:

- *Гене́за вищої освіти. Витоки, основні етапи становлення і перспективи розвитку вищої школи України*
- *Проаналізуйте категорійно-понятійний апарат педагогіки вищої школи.*
- *Основні завдання педагогіки вищої школи.*
- *Методи та методика проведення педагогічних досліджень.*

Контрольні запитання та завдання:

- Охарактеризуйте педагогіку як науку. Що вивчає педагогіка вищої школи?
- Що є предметом педагогіки вищої школи? Назвіть основні завдання педагогіки вищої школи. Розкрийте сутність основних функцій педагогіки вищої школи.
- Охарактеризуйте основні педагогічні поняття. Назвіть основні тенденції розвитку педагогіки вищої школи в сучасних умовах.

Дякую за
увагу!

□ bespartochnay@ukr.net

